

UNDER DANNEBROG

MARINEFORENINGENS MEDLEMSBLAD

2. AARGANG

REDAKTØR: KAPTAJN H. EWALD

HÆFTE VI

AARSABONNEMENT 3 KR.

UDGIVER: MARINEFORENINGEN
EKSPEDITION: FORENINGENS KONTOR, CHR. IX.'S GADE 5¹
ANNONCEEKSPEDITION: STEINS-VEJ 3¹ VALBY

ENKELTE NUMRE 25 ØRE

REDNINGSMÆNDENE VED JYLLANDS VESTKYST (SLUTTET)

Naar Forholdene ikke tillader Baaden at gaa ud, er det Raketens Tur at bringe Hjælpen. Raketmateriellet er ligesom Baadmateriellet i Aarenes Løb bragt op til en høj Grad af Fuldkommenhed, og dette i Forbindelse med den ikke mindre vigtige Kendsgerning, at Sikkerheden i Anvendelsen — Træfsikkerheden — ogsaa staar højt, har frelst mange Liv. Som foran nævnt ligger Rakethuset, naar Stationen omfatter saavel Baad som Raketapparater, hvilket ikke er Tilfældet ved alle Redningsstationer, i nogen Afstand fra Baadhuset og er betydelig mindre end dette, men derfor

ikke mindre interessant ved sit Indhold. Langs Væggene staar Trækasser indeholdende »Ammunitionen«, hver Kasse paamalet Betegnelse af Indhold samt Aarstal, angivende, naar Fabrikationen har fundet Sted, for at man altid kan være sikker paa ikke at komme til at bruge andre Raketter end dem, som endnu har deres fulde Kraft. Efter en vis Tids Forløb degraderes Raketten til en lavere Klasse og anvendes til Øvelser eller sendes tilbage til Laboratoriet for at erstattes med frisk ladet; her staar de rummelige, med Laag forsynede Kister, hvori Raketlinerne, slaaede af den fineste Manillahamp, som er let, elastisk og stærk, ligger opskudte; paa sindrig Maade er Kistens Bund, som er forsynet med opstaaende Stokke, hvorom Linen er ordnet i regelmæssige Vindinger, til at løfte ud og stille skraat, saaledes at Linen har fuld Bevægelsesfrihed og umuligt kan komme i Uorden. Under Loftet ligger den ene slanke Raketstok ved Siden af den anden, medens selve Redningsstolen, der bestaar af en Redningskrans, forsynet med en »Baadsmandsstol« underneden og ophængt i Tove, der samles foroven i en svær Ring af Buxbomtræ, er ophængt ved Siden af de solide Trosser, som af den Skibbrudne hales ud, naar den første Forbindelse med Land er opnaaet ved at Raketlinen har lagt sig over det strandede Fartøj; her hænger paa Væggen de sorte Trætavler, hvorpaa med hvide Bogstaver paa dansk og engelsk er angivet, kort og fyndigt, hvad den Skibbrudne har at foretage sig, saasnart han har Raketlinen i sin Haand; her hænger det mærkelige Apparat, mest lignende en stor Knibtang, men med svære, skarpe Kæber, som, naar sidste Mand er reddet, trækkes ud til Skibet langs det svære Forbindelsestov og ved et Træk fra Land bider dette over, hvorved kun den yderste, om et eller andet Opstaaende fastgjorte, Ende af Tovet gaar tabt, medens Resten hales hjem; her staar den trebenede Buk, hvori

FOT.: KNUDSTRUP, SRAGEN.

Baadene kører hjem.

Raketten lægges inden Affyringen, og i denne Buks Opstilling, dens Elevation og Sideretning i Forhold til Afstanden fra Land ud til den Strandede og til Vindstyrken, ligger Kunsten i at lægge Linen ud, hvor den skal lægges. Og endelig hænger her en stor Ramme, bag hvis Glas man læser Redningsstationens Historie fra 1868 indtil Dato, tørre Oplysninger, rubricerede med Aarstal, Dato, Skibets Navn, Antal Reddede ved Raket eller Baad, eller begge i Forening, men dog levende og talende uden Brask og Bram om Mod, Opofrelse og sejt Udholdenhed. Man savner

herinde en Navnerække over de Mænd, som har været ansat ved Stationen siden dens Oprettelse, — men det vilde maaské stemme mindre godt med, hvad Redningsmændene selv synes, og findes vel ogsaa optegnet i Redningsvæsnets Annaler; paa ydre Paaskønnelse har det ikke manglet, idet talrige Udmærkelsetegn — danske og fremmede — blinker paa Redningsmændenes Bryst ved Søndagens Kirkegang. Hvert af Skibsnavnene paa den lange Liste bag Glasset fortæller sin Historie, mest dog Tallet, som slutter hver Linje og angiver, hvor mange der kom i Land. Nogle Forlis kan anføres blandt de mange fra 1868 til 1914 1869, »Christian« af Mandal: 9 Reddede; 1874, »Marechal Pélisier« af København: 13; 1879, »Michael« af Åland: 11 (ved Raket); 1879 (to Dage efter forannævnte, nemlig 17. Decbr.), »August Blanc« af Göteborg: 18; 1887, »Baltic« af Bergen: 14; 1894, »Erato« af Sølvborg: 12; 1897, »Ausio« af Nystad: 10; 1904, »Eliel« af Åland: 12. Ialt er i de forløbne 47 Aar siden Højens Redningsstations Oprettelse reddet 480 Mennesker, deraf 11 ved Raketten, som altsaa paa dette Sted af Vestkysten kun har fundet meget ringe Anvendelse. De fleste af Forlisene har fundet Sted mellem November og Marts, antagelig alle i Storm og Tykning. Af det samlede Antal Reddede falder de 149 i Tiden 1868 til 1878; Resten, 331, fordeler sig paa de øvrige 36 Aar; Gennemsnitstallet af Reddede er saaledes i Tiaaret 1868—78 10 pr. Aar, i Aarene 1878—1914 9,2 pr. Aar. En Statistik for en enkelt Station lader sig vel næppe opstille saaledes, at man faar et sandt Billede af Forholdene, men Nedgangen her kunde dog tyde paa, at Skibsfartens større og større Overgang til Dampkraft, bedre Belysning af Farvandene o. m. a. har bevirket Ulykkernes aftagende Antal.

Udenfor Rakethuset holder Vognen og læsses med Materiel. Ved Stranden samler alle Tilskuerne sig i en tæt Klynge omkring Opsynsmanden, som forestaar det hele, og

FOT. KNUDSTRUP, SRAGEN.

Baadene gaar ud.

hans Hjælpere blandt de endnu vanddryppende Fiskere fra Redningsbaaden. Bukken med den lange smalle, skraat bagud rettede Kasse, hvori Raketstokken lægges, stilles op; Raketlinen anbringes i sin Kasse bagved, og Linen fastgøres til Stokken, i hvis øverste Ende selve Raketten, et cylindrisk, ca. 50 cm langt, 12 cm tykt, projektilformet Jærnhylster, fyldt med Ladning, rækker udenfor. Tændingen foregaar ved at afrive et med Tændsats forsynet Bændel, som sidder paa Raketten.

Nu er alt klart, og Tilskuerne trækker sig ærbødigt tilbage i Afstand. Opsynsmanden staar med Affyringsbændlet i Haanden, og efter med en rask Bevægelse at have revet det af Raketten, gaar han nogle Skridt til Siden. Der foreløber nogle Sekunder i spændt Forventning og dyb Tavshed, — saa hvæser pludselig Raketten af Sted i en mægtig Bue ud over Søen, medens Raketlinen som en fintegnet Streg viser dens Bane, indtil det lette Tov slapper sin Bue og lægger sig til Hvile paa Bølgerne, — et smukt og imponerende Syn, uagtet der til Øvelserne som oftest kun bruges de saakaldte »enkelte« Rakter, medens de »dobbelte« benyttes under alvorlige Forhold, og naar det gælder om at række langt ud under stærk Storm; omkring 300 Meter (ca. 500 Alen) kan Raketten naa ud. Undertiden afholdes Øvelsen paa Sletten bag Redningsstationen, hvor da et bestemt Maal — f. Ex. en Klitop — udvælges.

Naar Linen er lagt ud over det strandede Skib, gælder det for dets Besætning om at faa fat paa den, hvilket kan være vanskeligt nok, hvis den f. Eks. har lagt sig over Stagene mellem Rejsningerne, eller paa et Sted, hvor Søen bryder stærkt over. Naar Linen hales ud, følger den svære Trosse og en Blok, hvori er skaaret en smækker Line, med, samtidig med den tidligere nævnte Tavle, som anviser den Skibbrudne, at han skal fastgøre Trossen og Blokken godt paa et saa højt og saa sikkert Sted som muligt, f. Eks. Undermasterne, hvis disse da ikke er gaaet overbord under Grundstødningen; som oftest gaar Undermasterne sidst, fordi de er bedst støttede af Vantene. Er Trossen gjort fast ombord, bliver den inde paa Land efter

at være ført gennem Ringen paa Redningsstolen, vist over en Gaffelbuk og forankret til et almindeligt Anker, hvis Flig graves ned i Sandet højt oppe paa Stranden. Fra Land kan nu Redningsstolen hales ud og ind, og én efter én bringes de Skibbrudne ind paa Stranden, ofte forkomne efter en lang Dukkert gennem den braadende Sø — men med Livet i Behold.

Øvelsen er endt, Materiellet pakkes sammen, og gennem Klit-Hulvejens bløde Sand drager Hestene hjemad med Baaden paa den høje Vogn; medens Fiskerne og Tilskuerne fylkes i en tæt Skare udenom; lidt efter lidt tømmes Stranden og Klitrækkens Toppe for Mennesker, som søger ind til Pensionaternes Kødgrøder, hvor Aftensmaden snart venter, medens Baadmændene, som har bragt deres Fartøj i Hus, nu med Søstøvlernes tunge Bump i den rullestenslagte Byvej vender hjemad til Hustru og Børn efter vel tilendebragt Øvelse, fulgte af deres Venner blandt Sommerbeboerne. Sætøjet er ikke kommet af endnu, og under Sydvestens Kant ser man det brune Ansigt, hvori Vesterhavets salte Stænk har fortættet sig til hvide Krystaller, Manden skal ligne sit Arbejde, siger et Ordsprog, — og fra de jyske Baadmænd lyser det af Sø og Salt; vist ingen Steder finder man saa klare, skarpe, blaa Øjne som hos vore Fiskere og Sømænd langs de bugtede Kyster i Nord og Syd; mange af dem, som hører til Redningsbaadene, har i yngre Dage set sig viden om paa Havene og været med til at fæstne de danske Søfolks gode Ry blandt fremmede Søfarende; saa har Længslen mod eget Hus og Hjem ført dem til den barske, men hjemlige Kyst, hvor de dog befinder sig bedst, og hvor de røgter deres farlige Dont i Storm og Stille. Mellem dem findes Helte, hvis Navne burde kendes viden om Land, som Lars Kruses var det. Nylig jordedes en af de ældste paa Højen; hans Grav er paa den lille Kirkegaard bag Klitterne, og om det ikke allerede staar der, saa burde det staa paa hans Gravsten, at han var med til at frelse mere end 400 Liv. Der er rejst store Mindestene for mindre Daad. Og som han findes der mange mellem Søfolk og Fiskere herhjemme,

og Traditionen vil sikkert fortsættes ned gennem Tiderne. — Klitterne begynder at kaste lange Skygger ind imod Land, og Solen er ved at gaa ned. Blæsten har lagt sig henimod Aften, og den før saa bistre Sø sender nu kun svage Dønninger ind mod Kysten; intet fortæller om de Kræfter, som har været i Bevægelse, om de Kampe, som maa føres med Havet for at fravryste det baade af dets Ejendom og af, hvad det søger at beholde som sit eget. Det er det »sortladne Hav«, Danskens Vej til Ros — om ikke mere til Magt i samme Forstand, som Digteren tænkte det, og Fortiden mente det. Det er Vejen til Ros, hjembragt af de danske Søfolk paa fjærne og nære Have — og Vejen til den fredelige Magt, som erhverves gennem Dygtighed og andre Egenskaber, som tiltvinger sig egne og fremmedes Agtelse, saaledes som vor Sømandsstand stedse har formaet det.

I Nøden lærer man sine Venner og deres Egenskaber at kende, og saaledes som Tiderne nu er, faar maaske en langt større Del af Danmarks Befolkning, som ellers ikke skænker den sejlene Mand en Tanke, Øjnene op for, hvor stor en Andel i den fælles Husholdning Sømanden har, ved Opretholdelsen af den Forbindelse udadtil, hvorpaa den væsentligste Del af vort Lands Eksistens beror. Kender man langt den overvejende Del af Landets Befolkning — mere end rent løseligt — noget til Størrelsen af de Beløb, som danske Skibe aarligt sejler hjem til Landet!? Man kan med nogen Ret sige, at Eksisterne i Samfundet gensidig er afhængige af hinanden, men for den store danske Handelsflaade, som i udenrigsk Fart, uden danske Fragter, tjener Penge til Landet, gælder dette i hvert Fald ikke, — og saa maa man endda finde sig i at læse om, at en Institution som Handelsflaadens Skoleskib »Viking«, der væsentlig er holdt oppe ved Privates Initiativ og Offer-villighed, og om hvis Gavnlighed der næppe kan diskuteres, staar i Fare for at maatte lægge op for stedse, medens en saadan Mission, som dette Skib udfører, burde være statsstøttet eller helt opretholdt ved Statens Hjælp. Mange af de unge Mennesker, som uddannes der ombord,

bliver maaske engang Førere paa de Skibe, som bringer Produkterne fra det statsunderstøttede Landbrug over Havet til vore Kunder, — hvorfor da ikke støtte og hjælpe, hvor der er Brug for det, og hvor Renten vil blive stor og sikker¹! For Sømandsstanden herhjemme gælder det mere end for nogen anden, at den maa hjælpe sig selv; men Tingene bør sættes i den rette Relation til hinanden, og det Arbejde, Standen yder, fortjener, sammenlignet med andre danske Erhverv, Støtte og Forstaaelse paa de rette Steder. For os alle — og ikke mindst for de danske Agerbrugere — kom det vist som et Lyn fra klar Himmel, da Efterretningerne om Eksportens hele eller delvise Standsning indløb. At Landets Livsnerve ikke den Gang blev skaarret over, skyldes, næst Forholdenes Udvikling, Sømandene, som efter at have sikret dem, som de maaske kom til at efterlade hjemme, bedre Kaar, hvad vist ingen kan fortænke dem i, stød har fortsat Sejlsadsen gennem et Farvand, hvis Farer ikke kan aflæses paa noget Kort. Vist aldrig før har Danske fulgt vore Skibe og deres Besætninger med en Interesse som nu, men saadan burde det altid være overfor et Erhverv med Søfartens Betydning for Land og Folk, ikke blot under saa alvorlige Forhold som nu.

Denne Støthed i Livets Tilskikkelser og denne rolige Seen Faren i Øjnene er en fælles Egenskab hos danske Fiskere og Sømand, — maaske kun kendt af en snæver Kreds i Landet, men til Gengæld af en saa stor Del af fremmede Nationer, at det har skaffet Mændene og Flaget Agtelse paa Verdenshavene.

Men Mændene maa ikke blive glemt, naar Fredens Dage engang kommer igen!

E. W. MARSTON.

¹ Efter at dette er skrevet er »Viking« — som det vil vides — bevaret for den danske Handelsflaade, idet det smukke Skib, under Dannebrog og »D. F. D. S.« Kontorflag, som Skoleskib for Selskabets vordende Befalingsmænd er gaet i oversøisk Fragtfart, vistnok med Cement til Sydamerika.

KRYDSERKRIGEN PAA OCEANET

Ved Krigens Begyndelse blev den tyske Kanonbaad »Geier« interneret paa Honolulu.

Den store tyske Krydsereskadre, der under Admiral von Spee havde Station i Østasien, afgik nogle Dage før Krigens Udbrud fra Kiau-chau og ødelagde paa sin Vej over Pacifik Oceanet en Radiostation paa Fanning Øen; endvidere bombarderede »Scharnhorst« og »Gneisenau« Tahiti og sænkede en fransk Kanonbaad. Det menes, at den tyske Eskadre brugte Galapagos Øerne og Juan Fernandez Øen til Basis under sine Operationer langs Sydamerikas Kyst, hvor flere

Radiostationer blev betjent af tyske Telegrafister, hvorved Admiral v. Spee fik Underretning om de fjendtlige Skibes Bevægelser.

Da Japans Krigserklæring i Slutningen af August var udsendt, gik den japanesiske Flaade til Søs for om muligt at faa fat i Tyskerne; men da disse var gaet saa langt Øst paa, angreb Japaneserne de tyske Kolonier Marshall-Øerne og Karolinerne, erobrede dem og afleverede dem derefter til Australien. Den lille australske Flaade havde heller ikke været ledig; den erobrede den 30. August tysk

Samoa, og den 11. September ankom Flaaden under Vice-Admiral Patey til Ny Pommern, hvor den satte et Landgangskorps i Land. Under smaa Kampe nærmede Australierne sig til Herbertshöhe, hvor Guvernementet fandtes, og hvor Tyskerne overgav sig. Den 24. September tog Landgangskorpset fra den australske Flaade endvidere Ny Guinea og Kejser Wilhelms Land.

Til Japaneserne overgav som bekendt Kiau-chau sig den 6. November.

Efter at alle de tyske Besiddelser saaledes ret hurtigt var erobrede, vendte Interessen sig mod den tyske Krydsereskadre, der var trukket over mod Sydamerika af Frygt for den overlegne japanesiske Flaade.

Langs Chiles Kyst opererede nemlig kun nogle faa engelske Skibe under Admiral Cradock. Hans Flagskib var Panserkrydseren »Good Hope« paa ca. 14,000 Tons; tillige fandtes her Krydseren »Monmouth« paa 9800 Tons, en moderne let Krydser »Glasgow« samt en armeret Handelsdamper »Otranto«. Mod disse Skibe havde Tyskerne de to store Krydsere »Gneisenau« og »Scharnhorst« paa 11,600 Tons med nyere og større Skyts end de ældre engelske Krydsere, samt de 3 mindre Krydsere »Leipzig«, »Dresden« og »Nürnberg«. Forholdet mellem det sværeste Skyts var 12 tyske mod 2 engelske Kanoner.

Det var derfor ganske naturligt, at Admiral Cradock allerede i Begyndelsen af Oktober anmodede Admiralitetet om Hjælp. Han vidste, at den overlegne tyske Eskadre hvert Øjeblik kunde ventes ind til Kysten fra Pacifik-Oceanet, og Dag efter Dag stirrede man fra de engelske Skibe ud mod Horisonten efter Fjenden, og holdt gaende op og ned langs Kysten i bitterlig koldt Vejr, i Snestorme og høj Sø. Admiralitetet sendte det ældre Skib »Canopus« til Hjælp; det havde dog kun 15 Mils Fart, medens de tyske Krydsere havde fra 22 Knob og opefter, og »Canopus« naaede ikke derud, før Katastrofen var sket.

KAMPEN VED SANTA MARIA

Den 1. November, da den engelske Eskadre laa udfor Chiles Kyst, fik den at vide, at Tyskerne kom Nord fra. »Glasgow«, som var sendt i Forvejen, saa Kl. 4^{1/2} Em. Røg i Horisonten fra 4 Krydsere, som gav sig til at jage den, saa at den maatte trække sig tilbage mod Eskadren. Kl. 5^{3/4} var Tyskerne kun 12 Sømil borte. »Scharnhorst« førte, fulgt af »Gneisenau«, »Leipzig«, »Dresden« og »Nürnberg«, og Kl. 6,18 radierede Admiral Cradock til »Canopus«, som var over 200 Sømil borte: »Jeg angriber nu Fjenden.«

Ved Solnedgang blæste det en haard Storm med svær Sø; Tyskerne saas daarlig mod Landet, medens de engelske Skibe tegnede sig skarpt paa den røde Aftenhimmel, og benyttende sig af denne Fordel begyndte Tyskerne Skydningen. Ved den tredje Salve brændte baade »Good Hope« og »Monmouth«, og det var umuligt for Englænderne at komme paa nært Hold af Fjenden, der med sin overlegne Fart holdt sig paa Afstand. Ilden blev slukket i »Good Hope«, men der brød straks efter ny Ild løs, og Kl. 7,50 hørtes fra »Glasgow« en voldsom Eksplosion, hvori Flammerne slog op langt over Mastehøjde.

Hidtil var »Glasgow« gaet nogenlunde fri for Beskydning, men ved 8-Tiden rettede Tyskerne Ilden mod dette Skib; det var imidlertid ganske mørkt, og de tyske Projektører søgte nu over Vandet, hvorved »Monmouth« opdagedes og atter trak Ilden paa sig. »Glasgow« blev endnu et Kvartertid paa Kamppladsen, medens Fjenderne strømmede til fra alle Sider; der var nu kun ét at gøre: at forlade »Monmouth« og overlade den til sin Skæbne.

Da »Monmouth« sidst blev set, laa den dybt i Vandet med Boven. Endnu 1^{1/2} Time efter saas Glimtene i Mørket fra Fjendens Kanoner; man talte fra »Glasgow« 75 Glimt, der fortalte om »Monmouth«s sidste forfærdelige Øjeblikke, et væltende Skib i Stormsø, i Flammer og med 75 frygtelige Eksplosioner, der fuldendende Vanvidsrædslerne lyste »Monmouth« ind i Døden.

»Glasgow« undslap om Natten for senere at være med da Hævnens Time slog.

Et Spørgsmaal, der straks falder En ind, er: hvorfor gik Cradock Fjenden i Møde, før »Canopus« havde sluttet sig til ham. Han maatte vide, at han gik mod Overmagt og Ødelæggelse. Maaske havde han Ordre til at angribe, koste hvad det vilde, eller maaske haabede han at trække et af de moderne tyske Skibe ned med sig.

Der staar i et engelsk Blad, at Tyskerne efter denne Sejr, den første, de nogensinde har vundet til Søs, viste sig saa grusomme som algerske Sørovere, fordi de rolig iagttog de engelske Søfolks Dødskamp i Vandet. I en tysk Sømands Brev anføres: »Vi løb over nogle af dem, og Resten lod vi drukne.« Grunden var imidlertid den, at Tyskerne ingen Baade havde til at sætte ud i den svære Sø.

KAMPEN VED FALKLANDSØERNE

Efter Kampen ved Santa Maria den 1. November var den tyske Eskadres Stilling foreløbig ret gunstig; i Pacifik-Oceanet kunde den dog ikke holde sig i Længden, da den japanesiske Flaade kunde ventes at være under Opsejling, men i det sydlige Atlanterhav kunde Tyskerne spille Herre og maaske angribe Capetown. Nu saa det engelske Admiralitet Faren, og Admiral Sturdee forlod England med de to stærke Krydsere »Invincible« og »Inflexible«. Fire andre Krydsere fik Ordre til at afgaa til Falklandsøerne, og her til søgte ogsaa »Canopus« og »Glasgow«, der kun tænkte paa en Gang at mødes med sin nærmeste Modstander fra Santa Maria-Slaget, Krydseren »Leipzig«. Man mener, at Admiral Spee pr. Radio havde faaet Underretning om, at de sidstnævnte 5 engelske Krydsere, som var hans Eskadre underlegen, laa ved Falklandsøerne, men at han ikke anede noget om de to store Kampkrydseres Afgang fra England. Ved at angribe Falklandsøerne kunde v. Spee tillige forsyne sig med Kul og ødelægge Radiostationen.

Den 8. December nærmede den tyske Eskadre, efter at have spildt altfor megen Tid ved langt Ophold langs Chiles Kyst, sig til Falklandsøerne. Da en Krydser, der blev sendt i Forvejen, kun opdagede Vagtskibet »Canopus« og Krydseren »Kent«, gik den tyske Eskadre nærmere for at angribe Radiostationen, som »Canopus« søgte at forsvare. Efterhaanden kom de 3 mindre engelske Krydsere ud af Port Stanley og stod til Søs, og Tyskerne dannede Kølvandslinie for at tilintetgøre dem, lidet anende, at de to mægtige Skibe, »Inflexible« og »Invincible« Dagen før var ankomne og nu laa og kullede bag de høje Klipper.

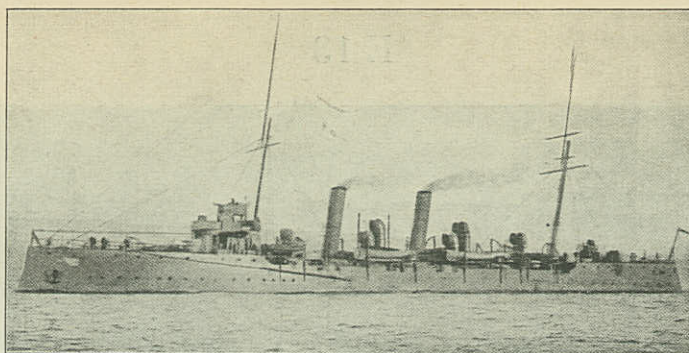
Kl. 9^{3/4}, da Kampkrydserne kom ud af Havnen, opdagede v. Spee den Fælde, han var løbet i, og drejede af til Sydost for fuld Fart. Vejret var klart og roligt, uden Taage og Tykning, som kunde hjælpe den svagere Part til at undkomme.

»Inflexible«, »Invincible« og »Carnarvon« holdt mod »Scharnhorst« og »Gneisenau«, og i 10 Sømils Afstand faldt Kl. 12^{1/2} de første Skud. Samtidig drejede »Nürnberg«, »Leipzig« og »Dresden« bort fra Kamplinien for at redde sig ved Flugt, forfulgt af »Kent«, »Glasgow« og »Cornwall«.

Mellem de store Skibe var Kamptaktiken den samme som ved Santa Maria: de stærkere og hurtigere Skibe holdt sig paa saa lang Afstand, at de tyske Projektiler havde mistet deres Anslagskraft. Torpedovaabnet blev ikke anvendt.

Kl. 3^{1/2} brændte »Scharnhorst«, hvorfor Admiral Sturdee signalerede og spurgte, om v. Spee vilde overgive sig; han fik intet Svar, og Kl. 4^{1/4} gik da »Scharnhorst« ned med Flaget vajende. Først Kl. 6 forsvandt »Gneisenau« i Havets Dyb; herfra reddede Englænderne 115 Mand fra deres udslatte Baade.

»Kent« gjorde alt for at indhente »Nürnberg«, som den beskød med sit overlegne Artilleri. Kl. 7^{1/2} sank »Nürnberg«, og dens Besætning, der klamrede sig til Vragstykkerne, maatte efter Sigende kæmpe med Albatrosser, der

Engelsk Krydser: »Pegasus«.

slog ned paa den for at hugge Øjnene ud; kun 7 Mand blev efterhaanden reddede.

»Glasgow« kæmpede mod Leipzig«, som efter 2½ Times Kamp Kl. 8 Em. fik Dødsstødet og sank, efterat »Cornwall« var stødt til og assisterede »Glasgow«.

Krydseren »Dresden« undslap, men blev senere funden ved en af Juan Fernandez-Øerne af »Kent« og »Glasgow«, der skød den i Sænk.

Foruden disse to Kampe samt »Emden«s Ødelæggelse hvorom tidligere er berettet, har endvidere følgende mindre Træfninger fundet Sted mellem engelske og tyske Skibe.

Den 14. September mødtes en engelsk Hjelpekrydser »Carmania« og en tysk Hjelpekrydser »Kap Trafalgar« ved Trinidad Øen i det sydatlantiske Ocean. Begge Dampernes Størrelse, Fart og Armering var nærlig ens, saa Kampen blev en Duel mellem to jævnbyrdige Modstandere. Efter en Times Fægtning sank den tyske Damper, medens Englænderne kun havde 9 Dræbte af en Besætning paa 420 Mand. I de samme Dage tog den engelske Krydser »Cumberland« 7 store tyske Dampere samt en lille Kanonbaad ved Duala i tysk Kamerun.

Paa Kysten af Tysk Øst-Afrika opererede den lille engelske 2000 Tons store Krydser »Pegasus«. Den angreb Dar-es-Salaam, sænkede en tysk Kanonbaad og en Flydedok og ødelagde Radiostationen. Senere laa den med Maskinhavari ved Zanzibar, da den den 20. September saa Krydseren »Kö-

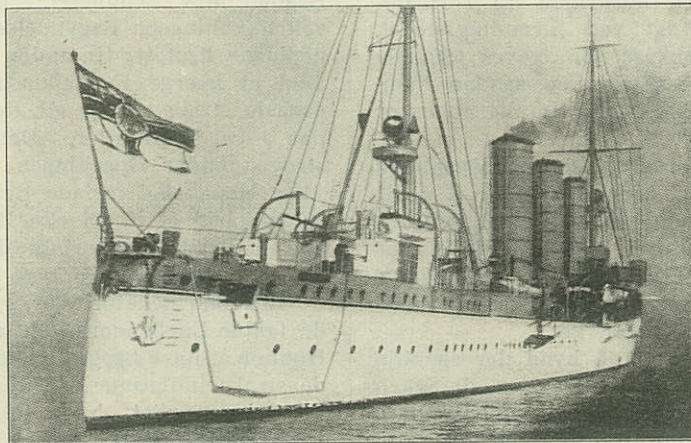
nigsberg« nærme sig; i Løbet af et Kvarterstid var »Pegasus« ukampdygtig og begyndte at krænge over. Flaget blev skudt ned, men blev derefter holdt oppe af 2 Matroser, til »Königsberg« fjærned sig.

Den 30. Oktober blev »Königsberg« fundet af den engelske Krydser »Chatham«; den havde skjult sig 6 Sømil oppe i Rufigi Floden i Tysk Østafrika. Den engelske Krydser var for stor til at gaa ind i Floden, og fra »Königsberg« anlagde man Forskansninger og Løbegrave langs Flodens Bredder; »Chatham«s store Kanoner kunde nok række derind, men Virkning og Nedslag kunde ikke observeres paa Grund af Vegetationen, som skjulte det tyske Skib. Da sænkede Englænderne nogle Skibe i det eneste navigable Løb og lukkede derved »Königsberg« inde som Fange.

Fra England udsendtes i Løbet af Sommeren de to Kystforsvarsskibe »Severu« og »Mersey« til Østafrika; i Begyndelsen af Juli trængte de op til »Königsberg« og nedkæmpede den efter 6 Timers Beskydning.

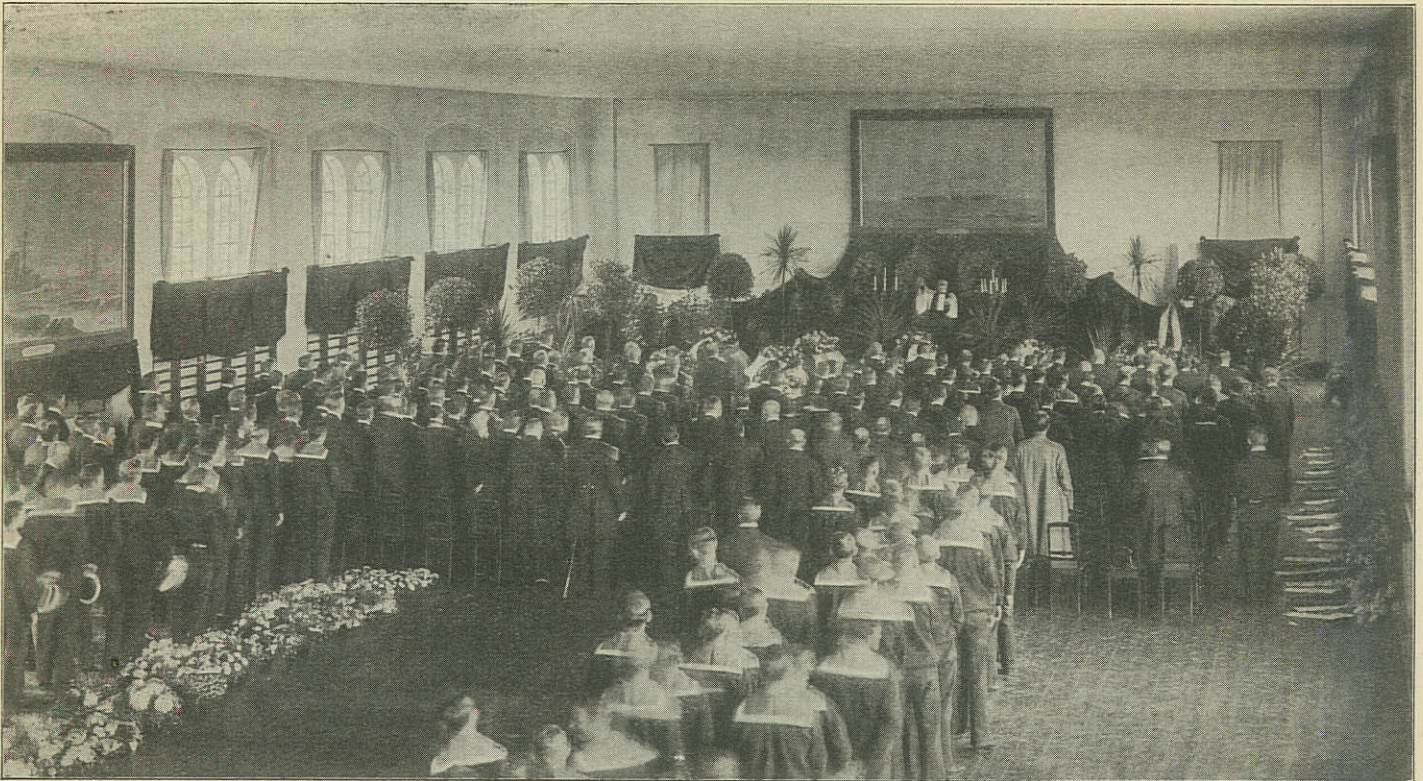
Efter Slaget ved Falklandsøerne, og efter at den sidste tyske Hjelpekrydser blev interneret i Nordamerika, gaar Skibsfarten trods Undervandsbaadenes Angreb alligevel sin støtte Gang paa Storbritanniens Havne, og udenfor de hjemlige Farvande sejler engelske Skibe nu overalt paa Oceanerne som i den dybeste Fred.

C. J. H. SPEERSCHNEIDER,
Kaptajn u. T. i Flaaden.

Tysk Krydser: »Königsberg«.

E 13

FOT.: ELFELT.

Sørgenhøjtideligheden i Ekserserhuset.

Den engelske Undervandsbaad E 13s Forlis paa Svaneklapperne sydøst for Saltholmen, om hvilken Begivenhed Dagbladenes Referater har bragt udførlig Besked, fortjener en yderligere Omtale i vort Blad, ogsaa paa Grund af de ledsagende sørgelige Omstændigheder, som, indtrufne lige uden for vor Dør, ligesom bragte os nærmere til den store Tragedie der udspilles i Europa, og hvis Dønninger hermed brødes mod vor egen Kyst.

At Krigen, uanset alle internationale Regler, er *Krig* — og mere haardhændet end vi med vort Kulturstandpunkt gerne vil indrømme for os selv, det har det forløbne Aar tilstrækkelig overbevist tvivlende Sjæle om, — men en saa rystende Begivenhed som denne, hvor vi selv kom til at tage Del, dels ved en behjærtet Indskriden fra Torpedobaadens Side, der laa som Vagt ved Strandingsstedet, dels ved den almindelige Deltagelse som gaves tilkende overfor de faldne af E 13s Besætning, en saadan Hændelse vilde dog vist vi alle have tænkt umulig indenfor vore Enemærker.

Natten mellem Onsdag og Torsdag den 19. August gik E 13, der enten har været ene eller Del af en Flotille Undervandsbaade, paa Grund umiddelbart vest for Flintarendens Udløb i Køge Bugt. Stedet viser, at kun et Par Hundrede Meters Sejlad med mere sydlig Kurs vilde have holdt Baaden klar af Grunden og vedblivende i det internationale Farvand, igennem hvilket den gik.

De mange modstridende Referater af, hvad der egentlig er foregaaet ved Svaneklapperne kan maaske nu, da Sagen er Offentligheden bekendt i det Væsentlige, sammentrænges i følgende: E 13, gik paa Grund lidt før Daggry. Ved Solopgang observeredes Grundstødningen og en Torpedobaad blev øjeblikkelig stationeret ved Strandingsstedet for at bevogte dette. En Dragør-Fisker, som med sit Baadhold kom tæt forbi E. 13 og hvis Meddelelser om Begivenheden har været gengivet i engelske Blade, fortæller ifølge disse, at han tilbød Englænderne at sætte dem iland og at dette blev høfligt men bestemt afvist; nogle af E. 13s Besætning var dengang ifærd med at gøre deres egne Baade klar, men

da et Par tyske Destroyers nu nærmede sig sydfra kommanderede Undervandsbaadens Chef, Commandør *Layton*, Mændene i Baadene op igen paa Dækket hvor de, tilsyneladende uden at ænse den sig nærmende Fjende, gik i Lag med forskelligt Arbejde, — nogle af dem gav sig endog Ro til at begynde et Spil Kort. Imidlertid var Tyskeren kommet op paa nært Hold stadig uden at Englænderne tog Notits af dem, formentlig fordi de, — og med Rette, — ansaa sig for sikre paa neutralt Søterritorium. Pludselig affyrer en af Destroyerne en Torpedo som gaar forbi og exploderer paa grundt Vand. Fjenden aabnede derefter Ilden med sit hurtigskydende Skyts paa E. 13 med det Resultat, at ialt 15 af den 30 Mand store Besætning maatte lade Livet, medens Baaden blev demoleret. Den danske Torpedobaad stod ved Skydningens Begyndelse ned mod de tyske Jagere og nedlagde Protest. En anden Torpedobaad var allerede igang med at bjærge Englænderne, døde og levende; Tyskeren drejede straks af og gik sydpaa. Hele Affæren stod kun paa i ca. 3 Minutter. Det er meddelt at den tyske Destroyer under Opsejlingen viste internationalt Signal for: »Alle Mand skal forlade Baaden.« Hvadenten dette Signal er forstaaet af E. 13 eller ikke, er Ødelæggelsen af denne paa neutralt Territorium dog en Krænkelser for hvilken der, som bekendt, fra tysk Side er afgivet Undskyldning.

Vore Marineautoriteter viste paa den smukkeste Maade de faldne Englændere den sidste Ære. Efter under militær Hønhør at have bragt de faldne fra Marinehospitalet, hvortil de straks indbragtes, ad Christianshavns Kanal og Havnen til Orlogsværftet, hvor de 14 Kister blev henstillede i Exerserhuset, fandt der i dette nogle Dage efter en stemningsfuld Højtidelighed Sted. I den store Sals Baggrund var, under Giødesens store store Maleri af de gamle Linieskibe, henstillet en med sort betrukken Talerstol ved hvis Sider var smykket med Træer og Grønt ligesom Sidevægenes Vinduer var delvis blændede med sorte Draperier. Foran Talerstolen stod Kisterne, hver dækket med det engelske Orlogsflag, og udenom et Væld af Kranse, fra Autoriteterne, fra det engelske Gesandtskab, Legationerne, den engelske

Menighed og fra talrige Danske. Ogsaa »Marineforeningen« havde sendt en Blomsterdekoration med signerede Baand. Paa begge Sider var reserveret Pladser for ovennævnte Autoriteter, for Søofficerskorpset og Værftets Embedsmænd samt, tilhøje, for de Faldnes Kammerater, af hvilke nogle var iklædt danske Matrosuniformer. Ved Salens Sider stod et stort Kommando danske Marinere under Løjtnant *Wismann*.

Den engelske Legationspræst, *Reverend Mortimer Kennedy*, talte fra Talerstolen over sine Landsmænd, som gav Livet for Fædrelandet og gik fra Talen over i det Døds-Litani som bruges i den biskoppelige Kirke. Da de sidste Toner var døet hen gik det danske Kommando frem til Kisterne, 8 Mand til hver, hvoraf 1, som gik foran, løftede Flagets Flig, medens 1 var Reserve, og langsomt gik nu det lange Sørgetog, med *Mr. Kennedy* forrest, ned gennem Salen. Udenfor dannedes Processionen af en dør ventende Æresvagt med Musikkorps, og medens Orlogsværftets mange Arbejdere fra de omliggende Værksteder, ærbødigt med blottede Hoveder saa til, bevægede det lange Sørgetog sig ad Vejen mellem Kontorbygningerne, over Kanalen ned til »D. F. D. S.« Damper »Vidar« som var gaaet ind til Værftet. Agter var der indrettet et smukt, med sort beklædt Sørgekapel, hvortil Kisterne ad en bred, særlig dertil bygget Bro bares ombord og opstilledes, hvorefter den store Mængde

Kranse henlagdes omkring dem. »Vidars« Kaptajn og Kommandør *Hammer*, som paa Marinens Vegne skulde følge med til England, modtog Kisterne ombord, og Æreskommandoets Musikkorps spillede, indtil alle Kisterne var bragt paa Plads, »Nearer my god to thee«. Efter at Landgangen var taget ombord kastede »Vidar« los, og til Tonerne af »God save the King« begyndte »Vidar« sin Færd for at bringe Englands faldne Sønner hjem til Hvile i Fædrenes Jord. Den sidste Ære var bevist de Faldne af den danske Marine, og derigennem af det danske Folk, hos hvem der uden Undtagelse har været lagt den største Deltagelse for Dagen.

At man i England har forstaaet og værdsat de Æresbevisninger som det neutrale danske Folk har udvist mod de faldne fra E. 13., derom vidner noksom de Udtalelser som fremkom i engelske Blade efter »Vidars« Ankomst til Hull.

Det fremgaar tillige af engelske Blade, at »Vidars« Modtagelse i Hull og de faldne Sømænds Overførelse fra Havnen til Jærnbane stationen, hvorfra Kisterne sendtes til de afdødes Hjemstavn, har formet sig som en storstilet Sørgefærd, maaske særlig stor i Betragtning af de Omstændigheder hvorunder disse Ofre for den blodige Krig kom tilbage til »det gamle Land«.

M.

KRIGSLITTERATUR

Et af Marineforeningens ældste Medlemmer af Søofficerskorpset, Viceadmiral *C. F. Wandel*, har hos Gyldendal udgivet en paa Grundlag af officielle Aktstykker samlet udførlig Fremstilling af Søkrigen 1807—14 betitlet: »Søkrigen i de dansk-norske Farvande 1807—14. Fra Tabet af Flaaden til Freden i Kiel«.

Admiralen har i dette meget interessante Bind samlet et betydeligt Kildemateriale — til Dels af hidtil ikke offentliggjorte Dokumenter og Rapporter — til Belysning af den ejendommelige og hæderfulde Epoke i den dansk-norske Søkrigshistorie, der almindelig kaldes: »Kanonbaadskrigen«. Denne Søkrig, der, efter at Danmark var blevet berøvet sin stolte Flaade, kun var mulig ved den største Offervillighed hos Folket og en overordentlig Dygtighed, Mod og Utrættelighed hos Chefer og Mandskab i det hastigt etablerede Søværn, har i høj Grad Krav paa vor Interesse.

Af et andet af Foreningens Medlemmer, vor udmærkede Medarbejder *Hr. Kay Larsen* er fornylig, ligeledes hos Gyldendal, udkommet en paa de omhyggeligste Kildestudier bygget Beretning om »Danmarks Kapervæsen 1807—14«, en Bog, der paa fortrinlig Maade supplerer Admiral *Wandels* Værk om samme Tidsrums krigsmaritime Begivenheder. Denne Bog er et værdifuldt Bidrag til den danske Søkrigshistorie og giver gennem livfulde Skildringer og meget talende

Tal en interessant Beretning om, hvorledes vor ukuelige og dristige Sømandsstand greb til Fortvivlelsens Selvhjælp og ved Anvendelsen af Søhytteretten organiserede et Kapervæsen, hvis æventyrlige Sømandsbedrifter fortjener det med denne paalidelige og nøgterne Skildring skrevne Blad i vort Lands Historie.

Man skulde paa Forhaand anse det for udelukket, at der allerede nu kunde gives en autentisk Fremstilling af Krigsbegivenhederne i Verdenskrigen. Det er imidlertid lykkedes det Gyldendalske Forlag ved det heftevis i Subskription udkommende Værk: *Verdenskrigen* at give en Skildring af denne gigantiske Kamp, dens Forudsætninger, Midler og Begivenheder, som efter den foreliggende første Aargang at domme maa siges at være saa uheldet og klar, at den vil kunne betragtes som paalidelig Historieskrivning. Dette betydelige Maal er naaet, dels ved at Forlaget har sikret sig sagkyndige Medarbejdere paa de enkelte Omraader, og dels ved at Værket er anlagt efter det kloge Princip, at hver enkelt Epoke først behandles, naar dens Opstaaen, Udvikling og Afslutning foreligger alsidigt belyst.

»Verdenskrigen«, der er rigt illustreret og forsynet med Kort og Planer, skrives af: Oberstløjtnant *Jensen-Tusch*, Kaptajn *Hermann Ewald*, Dr. phil. *Johs. Lindbæk* og Premierløjtnant *Styrmer*.

A. I.

MARINEFORENINGEN

VED E. W. MARSTON, VALDEMAR SCHOU OG AXEL JUEL

MARINEFORENINGENS LOKALKREDS FOR KØBENHAVN OG OMEGN

indbyder sine Medlemmer til en festlig Sammenkomst Fredag den 5. November førstkommande:

Program:

1) Ifølge Indbydelse fra Carlsberg Bryggerierne til at bese Virksomheden mødes Kl. 1³/₄ præcis ved Hovedkontoret, *Vesterfælledvej Nr. 100*.

2) Samme Aften afholdes Fællesspisning à 3 Kr. pr. Kuvært (kogt Torsk, Ost m. m. Øl, Snaps samt Kaffe).

Daglig Paaklædning.

Mødested: *Studenteforeningens Lokaler, Vestre Boulevard, Kl. 7¹/₂ Em*. Af Hensyn til Fiskens Servering anmodes man indtrængende om at møde præcis.

Ved Festen vil der blive overrakt Foreningen en Gave fra et Medlem, ligesom der er arrangeret kunstnerisk Underholdning.

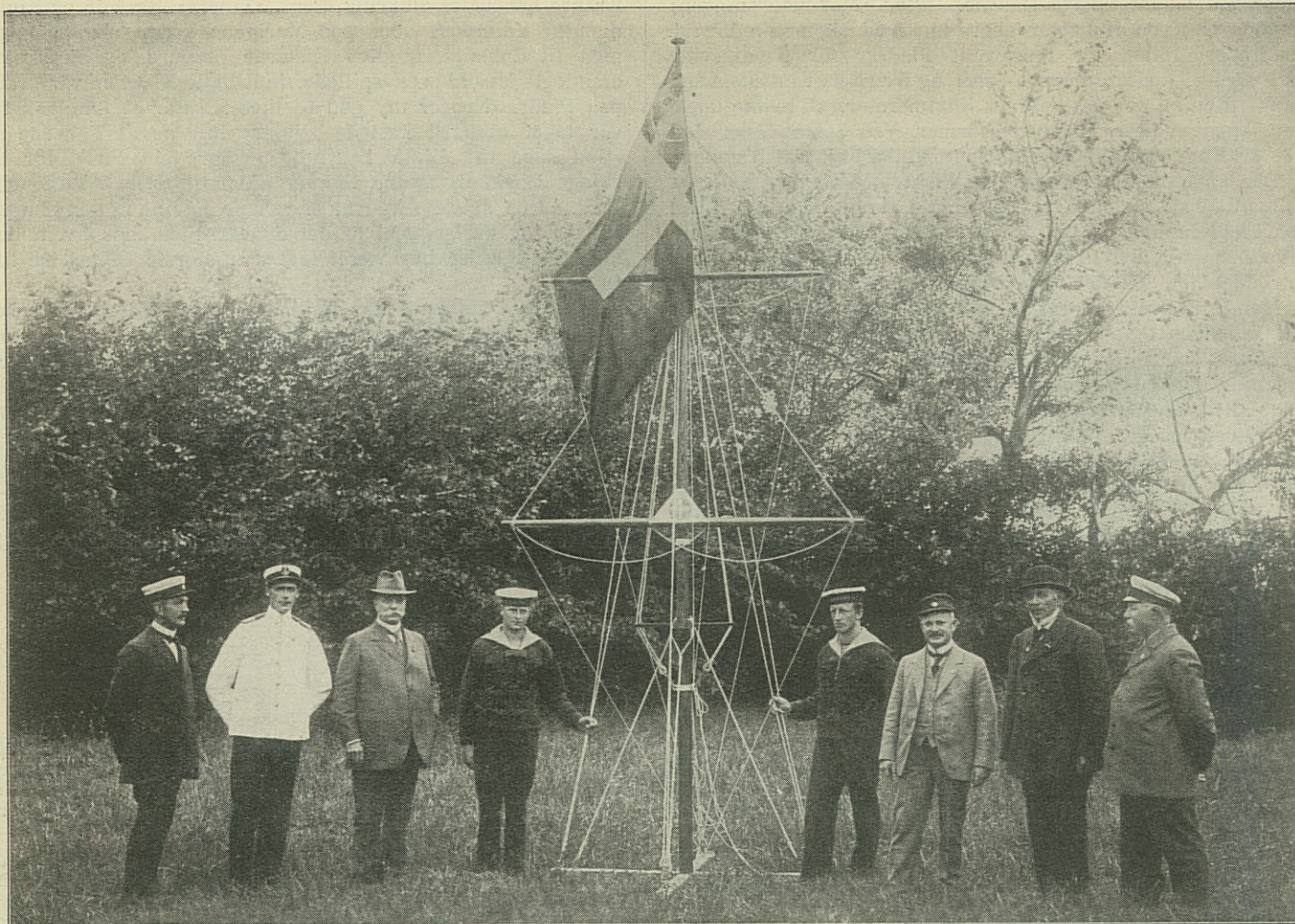
Billetter til Fællesspisningen kan afhentes paa Marineforeningens Kontor, Chr. den Niendesgade 5, fra Mandag den 18. Oktober. Billetsalget sluttes Onsdag den 3. November Kl. 3.

Af Hensyn til Festarrangementet og Værtens Dispositioner beder Bestyrelsen indtrængende vore Medlemmer om at afhente Billetter i god Tid. Udenbys Medlemmer kan deltage. Bestyrelsen.

KØBENHAVNS LOKALKREDS

agter i kommende Vinter at lade afholde nogle Sammenkomster evntl. i Forbindelse med Foredrag eller anden Underholdning, og har i den Anledning sikret sig Lokaler i Studenteforeningens Bygning ved Vestre Boulevard. Man har tænkt sig disse Mødeaftner lagt den første Tirsdag i hver Maaned, derom vil imidlertid udgaa nærmere Meddelelse.

Da Foreningen — som ovenfor omtalt — i November lader afholde det aarlige Torskegilde i Forbindelse med et Besøg paa Carlsberg Bryggeriet, hvortil Foreningen har modtaget Indbydelse, har Bestyrelsen ment det rigtigst først at begynde med Mødeaftnerne i December Maaned. Paa disse Mødeaftner vil Bestyrelsen være repræsenteret, og for at give Medlemmerne Lejlighed til at fremkomme med Forslag af Interesse for Foreningen vil en Forslagsprotokol ligge fremme til behagelig Afbenyttelse. Skulde der mellem Kammeraterne findes nogen der i Form af Rejseoplevelser eller anden Underholdning vil give sit Bidrag til disse Aftner, vil det glæde Bestyrelsen, og bedes de Medlemmer der er villig til at yde deres Assistanse i god Tid venligst at henvende sig til Formanden. Tanken om oftere at samles vil sikkert vinde Medlemmernes Tilslutning.

MARINEFORENINGEN FOR NAKSKOV OG OMEGN

Som tidligere her i Bladet bebudet har Nakskov Marineforening faaet sit eget Flag. Ved det Torskegilde, Foreningen holdt i Forbindelse med Generalforsamlingen, blev der samlet ind til Flaget, og Søndag den 4. Juli fandt Indvielsen Sted umiddelbart før en Udflugt til Albue.

Ved 1 $\frac{1}{2}$ Tiden samledes Medlemmerne med Damer i Roklubspavillonens store Sal, hvor Flagstangen var rejst. Man vil af Billedet faa et godt Indtryk af den. Det er et af Foreningens mest fingernemme Medlemmer, Lods *Chr. Nielsen*, der er Mester for den.

Formanden, Kammerjunker *Malthe-Bruun*, indledede den lille, prunkløse Højtidelighed med en Redegørelse for Flagets Tilvebringelse. 1 Vers af »Der er et yndigt Land« blev sunget, og nu lod Baadsmænd *Gotfred Olsens* Pibe og Kommandoen: »Klar ved Flaget«. Ved elskværdig Imødekommenhed fra de militære Myndigheders Side var det bleven muligt, at Baadsmænd og to Matroser var til Stede, og Matroserne fulgte Kommandoen og lod det smukke Splitflag glide til Tops under Fanemarchens Toner. Hejsningen efterfulgtes af 1. Vers af Nationalsangen, og Formanden holdt derpaa Indvielsestalen i følgende velvalgte Vendinger:

»Det er almindeligt, naar et Flag indvies, at der slaas tre Søm i: For Gud, Kongen og Fædrelandet! Vi bruger ikke dette, for vi vil hejse vort Flag. Det er kun i yderste Nød, en Sømand spigrer sit Flag fast til Masten.

Men de samme Tanker og Ideer er alligevel forbunden med Flaget, og de har været det fra den allerførste Gang, Dannebrog udfoldedes.

Da Valdemar Sejr tog til Estland, var det for det første for at kristne Hedningerne, altsaa et Korstog til Guds Ære. For det andet var Bevegggrunden den at vinde Hæder og Ære for sig selv -- Kongen -- og sit Folk, og for det tredje var det hans Agt at udvide Landets Grænser.

Vi har ikke altid passet saa godt paa vort Flag, som vi skulde. Det tabtes af Kong Hans under Toget i Ditmarsken, og det hang i mange Aar i Kiel, indtil det ikke var andet tilbage af det end Spydspidsen, den der nu opbevares paa oldnordisk Museum.

Og hvilke tapre Mænd har ikke kæmpet under dette Flag? Kristian den 4., Niels Juel, Rud, Hvitfeldt, Olfert Fischer, Lassen og Willemoes, der var med paa Københavns Red, og der ydede en Modstand, om hvilken Nelson sagde, at han aldrig havde mødt den stærkere. Og fra vor sidste Krig kan vi nævne van Dockum fra Træfningen ved Swinemünde og Suenson fra Helgoland.

Lad os haabe, at vi altid maa have Mænd, som er rede til at

forsvare Flaget, det, der skal være Marineforeningens Samlingsmærke, og lad os haabe, at det altid maa vaje frit og uplettet.

Derfor raaber vi Marineforeningens tre korte Hurra!

»Vift stolt paa Kodans Bølge« fulgte efter Formandens Tale, Baadsmænd *G. Olsens* Pibe lod atter, Flaget blev strøget, da det skulde med paa Udflugten til Albue.

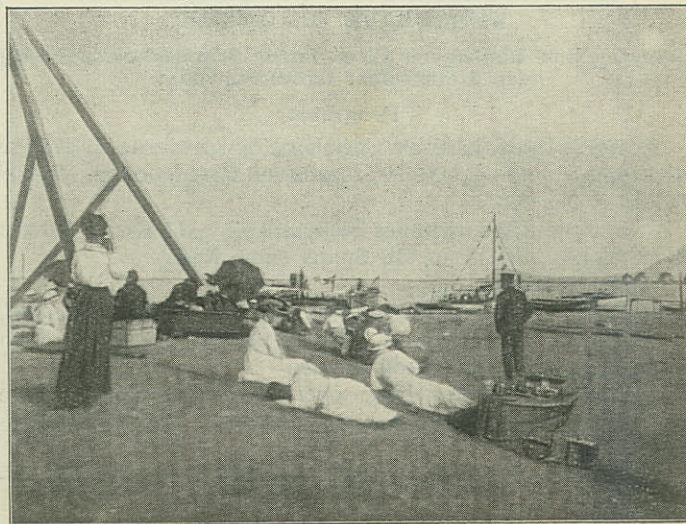
Atter lod Baadsmændspiben og Kommandoen: »Klar ved Fartøjerne!«

Ved Roklubhens og Sejlklubhens Broer laa 8 store Motorbaade, Ejerne havde stillet til Disposition, og efter en Tur op i Havnen stod de i Kølvaslinje ud mod Albue -- medens en smart Biograf-ejer stod og filmede det smukke »Optog«.

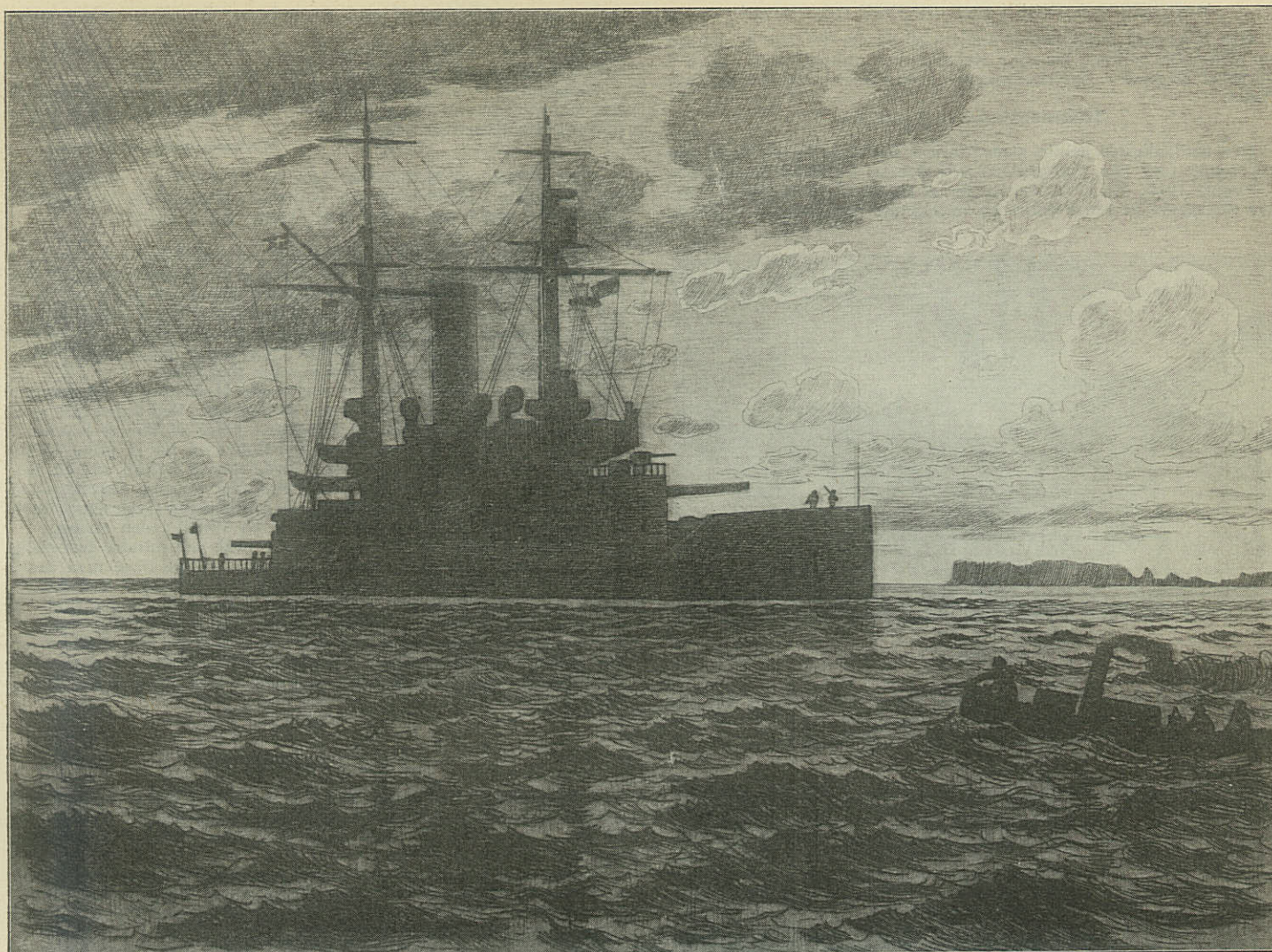
Paa Albue spredtes Selskabet indtil der ved 6-Tiden skaffedes af de medbragte Madkurve. Henad 8 sejlede man tilbage, og Sammenkomsten fortsattes i Roklubspavillonens med Kaffe og Dans. Ved 11-Tiden blev der peben til Punch, og ved denne holdtes et Utal af Taler.

Der var gaet et Par Timer af Hundevagten, før den helt igennem vellykkede Fest sluttede.

JUUL CHR.

Ovenstaaende er gengivet — saa godt, som en Reproduktion er i Stand dertil — en meget smuk og stemningsfuld Radering af Maleren Achton Friis, fremstillende Kystforsvarsskibet »Olfert Fischer«, som det en graa og regntung Dag i December ifjor som Staderskib i 2. Eskadre laa paa Vagt ved Minefeltet i Store Belt, en Radering, der saaledes foruden sin Værdi som Kunstværk ved selve sit Emne vil have særligt Værd for alle Marinere.

Ved Kunstnerens Velvillie ser Marineforeningen sig i Stand til at tilbyde sine Medlemmer Eksemplarer af denne Radering i Gengivelser, der er reviderede og signerede af Kunstneren, og trykte paa haandgjort japansk Papir, for 4 Kroner pr. Stk.

Raderingen, der ikke er i Handelen, og hvis Størrelse er 45 X 61 cm, erholdes ved Indsendelse af Beløbet, 4 Kr., og nedenstaaende Blanket i udfyldt Stand til Marineforeningens Kontor, Christian IX. Gade 5, Kbhvn.

Undertegnede udbeder sig tilsendt..... Eksemplarer
af Achton Friis' Radering: »Olfert Fischer« i Store Belt.

Navn.....

Adresse.....

TIL
MARINEFORENINGENS KONTOR
CHR. IX. GADE 5.

MARINEFORENINGEN FOR ODENSE OG OMEGN.

Den 8. August foranstaltede Lokalkredsen for Odense og Omegn en fornøjelig Udflugt for sine Medlemmer. Inbydelserne udgik i Form af følgende »Ekstraordinære Indkaldelser«, trykt paa rødt Papir:

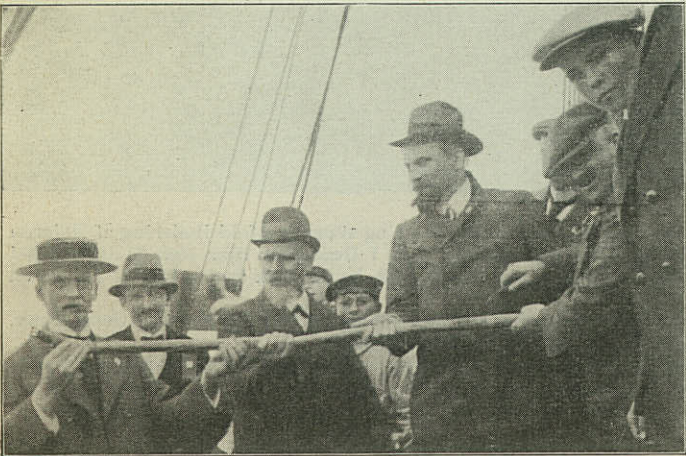
Ekstraordinær Indkaldelse.

Den mødepligtige, gamle, glade Mariner har at møde ved Fregatten »Sylvelin« (der har Anlægsplads ved Odense Toldbod) Søndag den 8. August 1915, Kl. 12³/₄ præcis, for at deltage i et Krydstogt, der har til Opgave at rense Gabet og omliggende Farvande for — Torsk.

»Fregatten«

Den indkaldte medbringer fast Proviant og dansk Snaps for hele Turen. — Endvidere maa medbringes Skaffe- og Fiskegrejer til eget Brug samt et Overmaal af godt Humør til fælles Brug.

»Soslangen«.

Hovmesteren sælger Øl og Sodavand (med Stænk) til meget moderate Priser.

Der mødes i daglig Paaklædning, dog har den indkaldte Lov at medtage Olietøj og Sostøvler samt gennembrudte Strømper.

Kongens og Dronningens Kvarter har skiftevis Landlov ved Gabet, dog kan der, saavidt Tjenesten tillader dette, gives Landlov til begge ovennævnte Kvarterer samtidig.

Marineministeriet i Odense.

Obs. Prisen pr. Medlem er 1,25 for Sejlturen. — Billetter faas ved Fregatten. Meddelelse om Deltagelse bedes sendt paa medfølgende frankerede Brevkort senest Fredag den 5. August.

»Fregatten« var en til Ekspeditionen lejet Motorgalease, der Kl. 1 præcis under Kanonsalut og til Tonerne af Maskinmester *Nimbs* Signalhorn hejste Handelsflag og Stander med ca. 50 gamle Marinere om Bord. Mens Skibet stod ud af Havnen blev »Dagsbefalingen« oplæst, hvorpaa Mandskabet opfyldte en af dets Pligter ved flittige Besøg i »Messen«, der var indrettet i Lasten og bestyredes af Skomagermester *Sønderlund* og Restauratør *Gotfredsen*. Ved Stige og Klintebjerg salutedes for de derboende Medlemmer, og derefter sattes alle Sejlene, mens Maskinen fik Frivagt. Ved Gabet gik man til Ankers og Mandskabet fik Landlov. Efter et lystigt Maaltid i det Grønne lettede man atter og stod Gabet ud for at pilke Torsk. Fangsten var ikke stor, men det gjorde megen Lykke, da en Mariner halede en stor »Soslange« indenbords; den var fabrikeret af Maskinmester *Larsen* og bestod af en overskaaren Cycleslange med et frygteligt Hoved i den ene Ende og en Ventil i den anden.

Klokken 6 begyndte Hjemturen, der ikke var mindre fornøjelig end Udturen. Frivagten morede sig som i gamle Dage med Sang, Harmonikaspil, Endespinderi og de kendte Sømandslege. Ved Klintebjerg gaves igen Landlov, og her drak man Kaffe, mens Taler og Sange afløste hinanden. Mørket begyndte allerede at falde paa, da Kursen sattes imod Odense, hvortil man ankom ved 10-Tiden og Mandskabet afmønstredes. Adskillige satte derpaa Kursen mod *Gotfredsens* Vinstue, hvor man tilbragte endnu et Par fornøjelige Timer.

HELGOLANDSHEFTET.

Af Helgolandsheftet med Kantaten fra Helgolandsfesten haves et Restparti, hvoraf Exemplarer gratis kan afhentes paa Marineforeningens Kontor Chr. IX Gade 5, for Provinsens Vedkommende dog mod Indsendelse af Porto.

Ligeledes haves et Restparti af de Postkort, som blev fremstillede i Anledning af Helgolandsfesten, forestillende Episoder fra Helgolandsdagene. Kortene sendes portofrit mod Indsendelse af 30 Øre i Frimærker for Serier à 6 Stk.

ET JUBILÆUM.

Den 1. September fejrede et af Foreningens Medlemmer, Hr. Overinspektør *Th. Reingaard* ved Tuborg Fabrikker sit 25 Aars Jubilæum.

Hr. *Reingaard* blev den 1. September 1888 i en Alder af 16 Aar ansat ved Bryggeriet »Aldersro« (Marstrands Bryggerier).

I 1890 tog han sin Afsked herfra for at tiltræde Tjeneste i Søværnets Intendanturkorps, men allerede samme Aar blev han kaldt tilbage til »Aldersro«. I 1900 blev han forflyttet til Tuborg, da »Aldersro« nedlagdes, og her indtog han Stillingen som Inspektør ved den indenbys Forretning, indtil han i 1910 udnævntes til Overinspektør.

AGITÉR

for

Tilgang til Marineforeningen.